

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, poštni predal šte. 168.

Naslov za telegrame: »Naprejek, Ljubljana.

Čekovni račun št. 18.807.

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VII., šte. 12.
Četrtek
»Naprejeva« številka
Izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo
Kmetko-delavske zveze
Stane letno 60 Din — mesečno 5 DinStane mesečno . . . . Din 25—
za inozemstvo . . . . Din 35—

Oglasi:

Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda
60 par, najmanj 5 Din.Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne
priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Razveljavljanje poslanskih mandatov ali vlada beograjskih kapitalistov.

1. Fašistične metode balkanskih kapitalističnih klik.

Vsako leto se silnejše zapleta in raste velika kriza evropskega imperializma — katero se zama zmanj trudi ublažiti zastopniki angleškega (Chamberlain — Cemberlin) in francoskega (Herriot — Erió) imperializma, ki se nikakor ne morejo dogovoriti in razdeliti svetovne oblasti med seboj, ker na eni strani obogatela Amerika, na drugi strani ponižana Nemčija, a na tretji strani revolucionarna Rusija ne sodelujejo pri teh poskusih razdeliti oblast nad svetovnim gospodarstvom.

To naraščanje svetovne krize ni nič čudnega, če pomislimo, da je svetovna vojna, ki so jo vodili imperialisti med seboj za nadvlado nad svetovnim gospodarstvom, z mirovnimi pogodbami v Versaillesu in drugod, prešla v stanje začasnega premirja, a se ni končala, to je: oblast nad svetovnim gospodarstvom je ostala nerešen problem: za njo se potegujejo Amerika, Francija in Anglija od kapitalističnih držav na eni strani, na drugi pa stremiti Unija socialističnih sovjetskih republik za ureditvijo svetovnega gospodarstva na temelju svojih načel. Med temi štirimi velesilami se vrši neprestano konkurenčni boj, ki bo prej ali slej privedel do prekršitve današnjega premirja; — mogoče — do obnove svetovne vojne.

Razorožena, ponižana Nemčija, ki pa je po svojem razvitem gospodarstvu važen faktor, tvori rezervno silo, ki jo skušajo pridobiti velesile za svojega zaveznika v bodoči vojni, vsaka na svoj način.

Svetovna vojna je kapitaliste marsičesa naučila. Posebno se je pokazalo, da se dajo kolonialni narodi in pa z ostali mali narodi izvrstno uporabljati kot topovsko meso in neizčrpne ljudske rezerve. Odtod tako vneto potegovanje imperialistov za male narode in za »samoodločbo« narodov.

Balkanski narodi so, odkar se je razvil kapitalizem v imperializem, bili slepo orodje velesil v svetovnih konfliktih. Srbija, Rumunija, Grčija, Albanija in Turčija so bile vedno potegnjene po svojih visokih protektorjih — angleškem, francoskem, nemškem in carskem imperializmu — v vrstinec imperialističnih vojn, kar so plačale zelo krvavo z ogromnimi ljudskimi in materialnimi žrtvami.

2. Puč kapitalističnih teroristov v Bolgariji.

Navzlic »zmagi« antante je srbska, rumunska in grška buržuazija bila po svetovni vojni gospodarsko uničena, a moralno in politično pri ljudstvu enako diskreditirana kakor bolgarska in turška, ki je vojevala na strani nemškega imperializma.

Vendar je poraz bolgarske buržuazije in turške fevdalne gospode toliko odprl bolgarskemu ljudstvu oči, da je po vojni postavilo takoj na vlado »Zemljedeljski savez« Stambolijskega v Bolgariji, a v Turčiji vrglo sultanovo fevdalno gospodo in proglasilo

republiko (»demokratično«) s Kemalpašo na čelu, ki je vsaj odpravila fevdalno gospodarstvo. Tudi v Grčiji je vzpostavljena republika ter na ta način napravljen majhen korak naprej od prejšnje oligarhične monarhije, ki jo je upravljalo par oseb po direktivah velesil.

»Zemljedeljski savez« Stambolijskega v Bolgariji pa je napravil v svojem štiriletnem vladanju poleg mnogo dobrega (agrarne reforme) dve veliki napaki, radi katerih je tako hitro propadel. Bil je proti organiziranemu delavskemu gibanju, kar ga je osovražilo ravno pri onem razredu, ki je že po svojem interesu njegov edini zaveznik v borbi z reakcionarno buržuazijo. Na drugi strani pa je bil zatopljen v pacifistične iluzije, radi česar ni organiziral ljudske obrambe, ki bi bila sposobna braniti oblast kmetov (večine) pred napadi kapitalistov (manjšine).

Radi teh zgodovinskih napak, ki naj tvorijo svarilen zgled delavstvu in organiziranim kmetom, je 15.000 oboroženih oficirjev, ruskih belogardistov in agentov bolgarskega kapitalizma ubilo Stambolijskega in glavne voditelje ter postavilo na vlado fašistovski Cankovov režim, ki je dal postreljati tisoče kmetov in delavcev, ki niso hoteli mirno priznati tega državnega puča.

3. Razpad komunističnih strank in kmetijskih-pacifističnih grup.

V državi Srbov, Hrvatov in Slovencev je po razpadu komunistične stranke, ki je po krivdi levofrazerskih pučistov razpadla ob prvem močnejšem navalu kapitalistov, in razkosanosti in nezavednosti socialističnih struj, v katere so se pomešali kapitalisti-oportunisti — tako bi rekel, na videz ponehal boj med kapitalisti in delavskim razredom. Delavski razred je tako oslavljen, da mislijo kapitalisti, da je za dolgo vrsto let nesposoben za vsako akcijo.

Zato so se spravili vladajoči kapitalisti nad kmetijske republikanske pokrete, najprvo na najnevarnejšega konkurenta, na Radičevu stranko. Radič pa se — tako izgleda do sedaj — ni ničesar naučil iz zgodovinskega padeča in usode Stambolijskega. Kakor Stambolijski, tako tudi Radič plava v pacifističnih iluzijah, ki se jih pač tu ali tam skuša otresti, toda neodločno. Kakor Stambolijski, tako je tudi Radič sovražnik samostojnosti delavskega razreda in njegovega boja za socializem. Dela torej iste napake. Zato ni čuda, da se ga 15.000 Pribičevićevih demokratov na Hrvatskem nič ne boji in da terorizirajo njegove pristaše.

Tudi srbski radikalji, ki so na vladi, se ne bojijo njegovih groženj. Hladnokrvno, kakor so anulirali 59 komunističnih mandatov v konstituenti, je verifikacijski odbor vladne večine razveljavil 61 Radičevih mandatov. To so radikalji tem lažje storili, ker so radičevci v svoji naivnosti priznali tip angleške monarhije in na ta način

zlomili tudi svoja ideološka kopja — stvarnih močnih organizacij — pravega ljudskega orožja — tako še niso imeli.

4. Naloge delavskega razreda v tej razi družabne reakcije.

Delavski razred mora radi svoje razkosanosti in nezavednosti brez moči zreti na ta proces popolne likvidacije buržuazne demokracije in uvedbo diktature kapitalistov.

Edino, kar lanko stori, da iz tega zgodovinskega procesa dobi življenjski nauk za sebe in svoje bodoče boje. Bolj ko kdaj poprej je postalo iluzorno, da je meščanska družba konsolidirana. Bolj ko kdaj poprej je danes jasno, da vlada v družbi razredni boj vse toliko časa, dokler en sam razred ne zagospoduje nad ostalimi. Bolj ko kdaj poprej je jasno, da mandati ničesar ne pomenijo, da je vsa moč v zavednosti, da je vsa moč v organizacijah. Bolj ko kdaj poprej je jasno, da morajo delavci in kmetje skupno korakati v razrednem boju proti reakcionarnim kapitalistom. Bolj ko kdaj poprej je jasno, da mali in potlačeni narodi ne morejo dobiti samoodločbe od kapitalistov v dar, temveč si morajo samoodločbo zavejati skupno z organiziranim delavskim razredom, ki je internacionalen, pa prav zaradi tega najbolj odločen proti vsakemu zatiranju narodnosti.

Bolj ko kdaj poprej je jasno, da bodo balkanski zatirani narodi in razredi si priborili svobodo samo v skupnem boju proti reakcionarnim kapitalistom, ki vršijo samo povelja kolonialnih svojih gospodarjev: velesil.

Bolj ko kdaj poprej je jasno, da morajo zavedne socialistične organizacije na Balkanu delati roko v roki, da obvarujejo s pomočjo svojih organizacij — balkanske narode pred novimi bodočimi avanturami balkanske buržuazije.

Sodelovanje balkanskih socialističnih organizacij pa mora biti osnovano na temelju proletarske demokracije. Te temelje moramo predvsem uvesti v vse proletarske organizacije. Začeti moramo izvrševati program in pravilnik pri sebi! Nikdo ne bo odrešil delavcev in kmetov razven njih samih s pomočjo od njih vzdrževanih in kontroliranih organizacij.

Delo, ne fraze! Buržuazna demokracija je mrtva — živel proletarska demokracija!

Izdajalec!

Tak naslov je imel letak »internacionalno priznanih« socialističnih voditeljev SPJ v volilnem boju proti naši stranki ozir. nosilcu naše kandidatne liste, s. Vinku Mörderdorferju. Tiskala ga je za te ljudi morda tudi »socialistična« tiskarna Družba sv. Mohorja v Prevaljah, napisal ga je Svetek, v tisk ga je pa nesel nadzornik konzumov v Mežiški dolini, A. Topolovec. Tiskala ga je tiskarna seveda — za boglonaj... (Kdo to verjame?)

Sedaj pa pride čudo vseh čudes! Pripravljeni moramo biti, če zmaga pri nas carizem popolnoma, da bomo imeli našega »izdajalca« na cesti z

ženo in tremi nedoraslimi otroci, brez kruha in brez strehe.

Neki hlapec svinčenega rudnika v Mežici dela z vso silo na to, da bi državne oblasti odstranile s. V. Mörderdorferja iz Mežiške doline, kjer je že več let učitelj.

Razlogi:

1. ker je s. Mörderdorfer dosegel, da je bil prekinjen izpor rudarjev s Holmca in Leš v mežiškem rudniku. Iz teh dveh rudnikov namreč v Mežici niso sprejeli nobenega rudarja v delo, tako da so morali na Holmca in Lešah garati za tako nizko plačo, kakor morda nikjer drugod na Slovenskem in sta torej ta dva rudnika imela zasigurne svoje sužnje.

2. ker je s. Mörderdorfer s pomočjo svojih zavednih sodelavcev — obč. odbornikov — dosegel za obč. Črna in Mežico, česar nima doslej nobena občina v državi, to namreč, da bo moral rudnik plačati sam vse občinske in šolske doklade za ti dve občini in so vsi občani, delavci, bajtarji in kmetje, oproščeni za leto dni vseh občinskih doklad — saj vtakne rudnik ves dobiček, ki mu ga pridela 1400 rudarjev, v svoj žep.

3. ker je po zaslugi s. Mörderdorferja in socialističnih zavednih obč. odbornikov uveden med Prevaljami, Mežico in Črno občinski avtomobilni promet. Rudnik je radi tega iz jeze prepovedal rudarjem tik pred volitvami, da bi se vozili z rudniško železnico, da bi tako nahujskal delavce proti naši stranki. S. Mörderdorfer je zato predlagal na občinski seji, da se avtomobilska vozna cena zniža, da se bodo mogli tudi rudarji voziti za sprejemljivo ceno.

4. ker zida krajni šolski svet v Mežici novo šolo, kar bo rudnik precej stalo. (S. Mörderdorfer je tajnik kraj. šolskega sveta.) Rudniku bi bilo seveda najbolj po volji, da bi šola ostala taka, kakršna je, da bi v vsakem razredu ne bilo natlačeni samo po 90 otrok, temveč po 200, da se otroci ne bi ničesar naučili, temveč mislili, da je treba za Angleža delati ne 8, temveč 12 ur na dan!

To je nekaj najnovejših Mörderdorferjevih »grehov«. Takih in enakih je storil še mnogo, mnogo. Zelo velik greh je bil tudi, da je prevzel kandidatno listo na socialistični listi, namesto, da bi agitiral za kakšno kapitalistično in mežiškimi Angležem všečno stranko, ki bi napravila iz Mežiške doline angleško kolonijo, kjer bi bili nastavljeni samo Rusi faliranega generala Wrangla.

Ključke pritiskajo, še jih bodo pritiskali in morda se bodo kje kakšna vrata odprla in zopet bomo imeli enega učitelja manj, takega učitelja, ki ni učil samo proletarske dece, temveč tudi odrasle, ki se ni uklonil internacionalnemu kapitalu, temveč je imel drznost, stati na čelu tistim zavednim delavcem, ki so držali ta kapital v nekih mejah, da še ni popolnoma podivjal.

Toda zapomnite si, hlapčiči hlapcev, s tem ne boste ubili našega gibanja, dali mu boste še večji razmah, ki bo zopet zedinil naš proletariat v stranki okoli »Napreja«! Sami kažete našemu delavstvu pot in kdo je pravi

socialist in pravi zagovornik proletariata! Dr. Korunu kapital ne bo vzela kruha, advokatska zbornica ga še ni izključila, kapital še ni odslovil iz službe »socialistične« župane, ki služijo svoj kruh pri njem. Zaganja pa se v učitelja, drž. nameščena, ta mu je nevaren, ker na delu izvršuje socialistični program. Kapital ve, kaj dela! Če bo imel uspeh, bomo imeli ene žrtev več, socialistična družba bo morala položiti svojo žrtev, a oni, ki se bo žrtvoval, ne bo zapustil svoje postojanke — s. Möderndorfer bo ostal v Mežici tako gotovo, kakor gotovo je ravnatelj mežiškega rudnika Anglež.

Boj je naša pesem!

Razno.

r Dogodki v parlamentu. V ponedeljek zvečer je verifikacijski odbor narodne skupščine končal svoje delo. Kakor je svoje delo opravljal, tako ga je tudi končal: z razveljavitvijo vseh Radičevih in dveh demokratičnih mandatov (Davidovičeve skupine) v bregalniskem okrožju v Macedoniji. Radi drugega mandata samostojnih demokratov v mariborsko-celjskem okrožju pa je sklenil sklicati anketo. Najbrže bodo dobili tako Žerjavovci na Štajerskem še drugi mandat. — Opozicijski poslanci so še pred koncem zapustili sejo verifikacijskega odbora. V soboto bo menda prva plenarna seja narodne skupščine, v kateri se bodo še šest dni posvetovali o delu verifikacijskega odbora in definitivno sklepali o usodi Radičevih in drugih razveljavljenih mandatov. — Skrajni čas je torej, da se v vsej državi proletariati zgage in postavi močne razredne organizacije, močne ne samo po številu, temveč predvsem tudi v zavednosti. Kolikor vas je že zavednih, na delo! Da je danes proletariati še razcepljen, ni ovira, čim močnejše in zavednejše bodo naše organizacije, tem prej bomo zedinjeni, ker bodo tem prej onemogočile delo vsem lažnivim apostolom socialističnih idej, ki edini razdvajajo nekdanje že enotni proletariati. In če ta opomin spada zraven: ne pustite se zavajati od agentov-provokaterjev, izogibajte se alkoholu, samo z resnim delom je mogoče kaj trajnega doseči!

r Ali bodo nove volitve za razveljavljene Radičeve mandate? S tem vprašanjem se bavijo vladni listi, čeprav mora prej še narodna skupščina potrditi razveljavljanje Radičevih mandatov. Vprašanje je jasno: če se ne oziramo na to, da je že razveljavljanje ne samo proti ustavi, temveč gazi vse najpreprostejše politične pravice, bi se morale vršiti nove volitve za vse mandate v vseh okrožjih, tudi za tiste, ki so bili potrjeni. Beigrajski radikali pa mislijo drugače: samo za razveljavljene Radičeve mandate bi se vršile nove volitve. Volili bi torej tisti volilci, ki so glasovali prvič za druge in ne za Radičeve kandidate, še enkrat, kar bi pomenilo, da bi imeli nekateri volilci dvojno volilno pravico. — To dokazuje, kakšna absurdnost je buržuazna »demokracija«.

r Ljubljanski mandat dr. Korošca je verifikacijski odbor potrdil. — Žerjav je torej nad Ljubljano obupal.

r O novem stanovanjskem zakonu razpravljajo mnogo tudi delavci. To je razumljivo, ker strašijo z novim zakonom hišni gospodarji zlasti nepremožne najemnike. Hišnim posestnikom niti ne gre toliko za povišanje najemnin na temelju zlate valute, to je za 60-kratno najemnino iz leta 1914, kakor za prosto razpolaganje s stanovanji. Če bi lahko prosto razpolagali s stanovanji, bi hišni posestniki itak dosegli svoj glavni namen: da bi stanovanjske hiše postale zlati viri za razne špekulante in verižnike. Kakšna bi bila v praksi taka prostost, lahko ilustriramo s sledečim resničnim primerom: neka banka v Ljubljani je sezidala za svoje nameščence stanovanjsko hišo. V novih hišah je zdaj že oddajanje prostih stanovanj skoro popolnoma svobodno. Tako je dobila v tej hiši neka samostojna gospodična stanovanje iz 4 sob, predsobe, kuhinje i. dr. in sicer za 3500 dinarjev mesečne najemnine. Ta go-

spodična oddaja posameznikom tri neopremljene sobe po 1000 do 1500 dinarjev mesečno, ker stoji hiša sredi mesta. — Tako bi torej bilo kmalu povsod, če bi hišni gospodarji dosegli tisto prostost, ki jo skušajo utemeljiti z vsemi mogočimi in nemogočimi sredstvi. Na nekaj pa pozabljajo hišni posestniki, to je, nikogar ne vprašajo, če so se tudi mezdni in službeni prejemki dvignili na 60-kratno vsoto iz leta 1914.

r Ko mrtvi izpregovore ... ali dve o doslednosti. V Buchlovicah na Moravskem je umrl katoliški župnik v pokoju František Pohanko. V svojem testamentu si je izgovoril necerkveni pogreb brez duhovnika, brez zvonov in izrekel željo, da bi ga nesli h grobu — Sokoli. Iz svojega skromnega imetka je zapustil Sokolu 2.000 čeških kron in prepovedal, da bi se njegovoga pogreba službeno udeležila — klerikalna stranka. — Tako poroča »Narod« po »Češkem slovu« ves zadovoljen, da so dobili Sokoli tako zaščeno. Socialistom pa ugaja češki duhovnik, »Narod« in kar je z njim v zvezi pa ne. Vemo namreč za drugo zgodbo: »Akademska Orjuna« je razvila 19. t. m. slavnostno svoj prapor. Na to slovesnost je pozvala tudi — duhovnika, da ji prapor blagoslovi! Zdaj se »Slovenec« seveda norčuje iz takih tako »svobodno mislečih« ljudi in organizacij in jih sam, klerikalni »Slovenec« opominja, naj bodo vsaj dosledni ...

K zedinjenju. V dopisu iz Trbovelj v »Napreju« št. 11 čitamo, da je Filip Uratnik izjavil, da bo treba »Naprejevo« taktiko prevzeti v več točkah — nekaj se bo pa le moralo spremeniti. To je važna izjava in mogoče bo res pripomogla k zedinjenju. Torej vsi okrog »Socialista«, povejte nam odkrito, v čem je naša taktika napačna in sploh povejte vse kar smatrate, da je potrebno izpremembe.

Ravnateljstvo državne železnice vprašamo, zakaj se delavcem ne izplačuje hranarina. Po dva meseca že čakamo nanjo. Pa ni ficka — samo večne obljube. Mar mislite, da ima delavec od svoje že itak borne plače kakšne prihranke, da bi kar mesec s temi lahko preživljal sebe in svojo rodbino? Napravite red!

Popravek. V »Napreju« št. 9 z dne 27. februarja t. l. je izšel dopis iz Velenja. V tem dopisu je med drugim povedano: »Zato ne verjamemo, da je vsega kriva kriza, če je pa krivo vodstvo premogovnika, zakaj bi jih moralo trpeti 800 zaradi enega?« — Ker navedeni odstavek ni utemeljen, pozivljam dopisnika, naj piše le to, kar se da dokazati. Če pa ima kdo dokaze za to trditve, naj se podpiše, da ne bodo obdoleni zaupniki velenjskega premogovnika, če so pri tej organizaciji. Če ima dopisnik res dokaze za svoje trditve, naj izvaja konsekvence in mu bom vsekakor hvaležen. — **Jože Rednak I.**, lokalni načelnik II. rudarske skupine v Velenju.

Op. ur. Informirali smo se pri naših zaupnikih v Velenju in ugotovili, da niti delavski zaupniki in najbrž nihče drugi ne bi mogli dokazati, da se sedanje vodstvo namenoma ne brija za oddajo premoega. Zaupniki so bili o vzroku krize točno poučeni in so tozadevno obvestili tudi ostalo delavstvo.

r Drugi so drugačni ko prvi. Na Angleškem gradijo za armado in mornarico velikanske aeroplane, ki bodo lahko prevažali nad 100 vojakov, več tisoč bomb in granat in drugih takih ljubeznivih reči. Na Angleškem vladajo zdaj konservativci, stranka velenjskega kapitala. — Na Nizozemskem je socialistični poslanski klub vložil predlog za redukcijo vojske in mornarice, po katerem bi štela vojska na suhem 30.000 mož, na morju pa 2000. Služila bi seveda le kot opora policijskim četam.

Zedinjenje socialističnega proletariata.

(Mnenje kraj. org. SSJ in KDZ v Štorah.)

Od raznih strani se čujejo želje po zedinjenju. Ponekod se vrše konference. Da, celo Fr. Svetek se je spomnil na Štorane in nas povabil za 8. marca v Celje na konferenco. Zal, povabilo smo prejeli prepozno, da nismo utegnili sklicati niti odborove seje, še manj pa članski zbor, ki bi dal kakšnemu S. direktive in pooblastilo — brez navodil in pooblastila pa v naši organizaciji ni najti nikogar, ki bi bil voljan tak posel prevzeti.

Ker se torej konference nismo udeležili, smo pa tudi mi za to, da bi se združili, boste dovolili, da tudi mi povemo svoje skromno mnenje. — Po Svetkovem receptu smo mi »obupali«, čbupali zato, ker je naše mnenje, da če hočemo pripraviti tečno kosilo, nam ne zadostujeta le zabela in sol, temveč je potrebno dodati tudi raznih drugih snovi, predno je kosilo užitno in tečno.

Temelj za zedinjenje moramo torej postaviti tak, da bodo imeli vsi proletarci vero v socializem, torej tudi tisti, ki so danes socializmu direktno nasprotni (seveda iz nezavednosti). Dokler pa ne pokažemo resne volje za zdrav napredek, tako dolgo tudi ni upanja, da bi moglo zedinjenje kaj koristiti. Če ne primemo na pravem koncu, se nam gotovo zgodi, da v doglednem času po zedinjenju niti tega ne bomo pokazali, kar imajo še danes posamezne struje.

Po našem mnenju je glavna naloga razdruženega proletariata, da začne graditi zedinjenje od spodaj navzgor in ne narobe, kakor dela Svetek. Dolžnost organizacij, naj si bodo te ali one skupine, je ta, da začno same delati za zedinjenje. Tudi pri tem delu se morajo uresničiti besede Karla Marksa, da je rešitev proletariata delo proletariata samega.

Prvo in najvažnejše delo obeh skupin je, da postavita skupno socialistično in proletarsko razsodišče in pritegneta slehernega (komur kdo kaj očita) na razsodbo. Temu razsodišču pa se je dolžan pokoriti vsak, komur se dokaže, da se je na kakršenkoli način pregrešil in da je bila njegova pregreha v škodo organiziranemu socialističnemu proletariatu. Vsak je dolžan — če mu je bila pregreha dokazana — da jo prizna in obžaluje, če je mogoče, tudi popravi, vsaj deloma, in da se zaveže, strogo se držati socialističnih zakonov in po njih sodelovati.

Glede na sedanje funkcionarje bi moralo imeti to razsodišče to nalogo: komur bi dokazalo, da je svoje funkcije zlorabljal, tistemu bi moralo za določen čas odvzeti vse funkcije in bi moral tako dolgo služiti kot (navaden) aktiven vojak v socialistični armadi. Kdor bi se pa razsodišču ne pokoril, bi ga kratkomalo izključili. — Osebni napadi (= javne obtožbe) po delavskem časopisju pa naj izgubijo svojo moč šele takrat, kadar razsodišče dovrši svojo nalogo in obsojenci priznajo pregrehe.

Da pa zedinjenje čimprej in čim lažje dosežemo, za to nam bo načelo javnosti najmočnejša opora. Pri »Napreju« skupini upamo, da ni organizacije, ki ne bi smatrala načela javnosti za najvažnejšo točko. Pa tudi pri SPJ (»Socialistovi« skupini) bi našli prav mnogo sodrugov, ki načela javnosti že ne smatrajo več za norost. Predno bo zedinjenje dosegljivo — razumljivo je, da organizacije pri »Napreju« skupini od načela javnosti ne odstopijo — bi bilo priporočljivo, da priznajo načelo javnosti tudi organizacije SPJ v popolnem obsegu in zahtevajo čimprej od svojih funkcionarjev, da ga začno v popolnem obsegu izvajati.

Če bi še hotel kdo smešiti in reči, da na ta način kapitalisti zvedo, kakšna moč je v delavskih vrstah, to že ne bi bilo več smešno, pač pa ogabna sleparska fraza, ker volilni rezul-

tati vendar dovolj jasno govorijo, kakšna je moč zavednega delavca.

Predno bo delavska moč sila, je potrebno, da proletarce privabimo in vzgojimo! Privabimo na ta način, da bodo vse naše organizacije (politične, strokovne, gospodarske, kulturne) zares hiše iz stekla, da bodo vsi proletarci, ki spadajo k nam, imeli vsak čas priliko se prepričati, da pri nas ne delamo in ne maramo delati za zagrinjalom in se bo tudi vsak težko odločil napraviti pomoto ozir. prestopek, ker se bo zavedal, da mu vsi na prste vidimo.

Sodrugih obeh skupin! Začnite v tem smislu o zedinjenju premišljevat in zanj delati! Če se najde kdo, ki se mu bo to naše mnenje zdelo upoštevanja vredno, naj se oglasi, naj dopolni, kar smo prezrli! Kdor se pa ne strinja, naj pove boljše!

Marsikdo se bo vprašal, v čem je največja zapreka, da se mi s Svetkovimi zedinjevalnimi akcijami in metodami ne strinjamo. Ne moremo mu namreč priznati, da je upravičen za take akcije. In to radi tega, ker je delavstvo na celjskem kongresu l. 1923. grdo izigral: navidez je bil najbolj navdušen zastopnik našega pravilnika, vse točke dnevnega reda je zastopal strogo po pravilniku, za predloge, ki so bili kongresu predloženi, je glasoval. Kmalu po kongresu smo pa slišali, da je preklical neki svoj podpis, češ, da je bil falzificiran. S takimi ljudmi se pa ne zedinujemo, dokler pred razsodiščem ne bodo priznali svoje pregrehe!

Odbor SSJ in KDZ v Štorah: Mihael Varmočnik, Josip Resnik, Karel Kranjc, Ivan Vaš, Anton Križnik, Ivan Geršak, Josip Florjančič, Roman Pühr.

„Socialist“

ne vidi, kam pelje Kristan gospodarske organizacije. Morda pa bodo to uvideli socialistični delavci!

Za vsakega resnega socialistu je že zdavnaj popolnoma jasno, da gospod Kristan že dolgo ni več socialist, temveč da je zdavnaj postal tipičen meščanski demokrat. Tega samo ne vidi »Socialist«, ki se rad bori z mlinj na veter. Ali pa je igra med Korunom in Kristanom in Prepeluhom domenjena. Če bi izpolnjevali okrog »Socialista« načelo javnosti, za katerega pravijo, da so samo »organizacijsko«, bi taka igra bila nemogoča.

Jasno je namreč, da bo v najkrajšem času prišlo do odkrite fuzije Kristanovec s Prepeluhovci. Kot temelj te dosedaj prikrte fuzije je zopet nova stranka: Republikanska stranka delavcev in kmetov, ki sloni na principu individualizma in privatne lastnine. To je torej najčistejša kapitalistična stranka, ki bo zavrgla tudi princip internacionalizma, katerega bo izkoristila samo dotlej, da pripelje »socialistične« gospodarske in strokovne organizacije pod svoje okrilje.

Materialna osnova za to novo stranko, ki ji bo brez dvoma šef in inspirator g. Anton Kristan, je deloma že stvorjena: Zadruga banka, Blaznikova tiskarna, Produkcija, nekaj hranilnic, nekaj konsumov — če se ne bodo dali vsi prepeljati pod streho — in nekaj strokovnih organizacij.

»Delavsko-kmetjski list« s svojo »republikansko« propagando dela razpoloženje med nezavednimi delavci za to novo stranko. Kdor pazno čita Prepeluhovega »Republikanca«, Kristanovo »Pod lipo« in druge publikacije iz Blaznikove tiskarne, temu bo jasno, da je fuzija med Prepeluhom in Kristanom jasna stvar. Samo »Socialist« ne vidi nič, ne sliši nič. Mi pa mislimo, da je med delavstvom, ki še čitajo »Socialista«, vendar še toliko poštenih socialistov in internacionalistov, da se ne bodo dali meni nič tebi nič speljati v čisto kapitalistično in nacionalistično »republikansko« Prepeluh-Kristanovo stranko.

Ti bodo pazljivo prečitali naš predlog za združitev ter bodo vendar že uvideli, kam vodi oportunistem »Socialista«.

**O BLEKE
OB NA
BROKE
O. B. MESTNI TRG 5
BERNATOVIČ.**

Iz stranke.

s Crna I. in Crna II. — Občni zbor obh kraj. organizacij SSJ in KDZ bo 23. marca (v nedeljo) v dvorani Krulčeve gostilne. Dnevni red: 1. poročila odbornikov, 2. volitve novega odbora, 3. razno. — Člani, vsi na občni zbor! Proč z malenkostnimi prepri, vsi za enega, eden za vse! Skupno in nerazdruženi bomo imeli moč in bomo zmagali! — Odbor.

s Mežica. Po sklepu odborov SSJ in KZD v Mežici objavljamo, da so nehali biti člani naše stranke: Logar Peter, strojnik in župan, Matevž Novak, kovač, Anton Vivat, mesar in gostilničar, Marija Vivat, njegova žena. Kršili so pravilnik § 5., točki b in c (z neradnim plačevanjem strankinega davka in ker niso brezpogojno varovali ugleda stranke itd.). Glej »Program in pravilnik« str. 18!

s Trbovlje. Članski zbor kraj. pol. organizacije SSJ in KDZ bo v nedeljo, 22. t. m. ob 4. uri popoldne v prostorih g. Počivavška v Trbovljah. Dnevni red: 1. Tiskarna, 2. Razno. Vsi člani naj se udeležijo! — Odbor.

s Brežiško okrožje. Občni zbor 15. t. m. je razpravljalo o sledečih točkah: 1. politični položaj socialističnih strank, 2. agrarna reforma, 3. volitev okrožnega odbora, 4. razno. — Pri prvi točki dnevnega reda je prečital s. Umek »Odpri pismo« »Naprejeva« uredništva glede zedinjenja socialističnih strank. Sklenjeno je bilo, da skličemo skupni občni zbor takoj, ko bodo tudi druga okrožja povedala svoje mnenje. — Za predsednika brežiške okr. organizacije »Kmetško-delavske zveze« je bil izvoljen s. Martin Umek, za tajnika pa s. Franc Grmovšek. — Vsi navzoči zaupniki — 20 po številu — so z navdušenjem sprejeli »Odpri pismo«. Torej upamo, da bodo tudi delala za zedinjenje in postavili zopet krepke organizacije naše KDZ v vseh občinah brežiškega okrožja. — Apeliramo tudi na druga okrožja, da se za ta demokratični, resni in pošteni način zedinjenja resno zavzamejo. Svoje predloge in sklepe naj javno povedo v »Napreju«. — Za okrožni odbor: Jožef Putrih, Martin Umek, Ivan Bizjak.

s Vse krajevne organizacije SSJ in KDZ opozarjamo ponovno, naj strogo pazijo na to, da bo vsak član organizacije tudi naročnik strankinega tiska.

s Naročniki, storite svojo dolžnost! Kdor še ni poravnal naročnine za prvo četrtletje, naj to takoj stori. Proletarski list nima bančnih podpor, nima tiska zastoj, kakor ga ima »Socialist«. Naročniki skrbite torej, da boste točno izvrševali svojo dolžnost, da bo uprava lahko zadostila vsem obveznostim.

s Vsi zavedni sodrug, ki čutijo potrebo in dolžnost ustvarjati najprej v svojem delokrogu, v svoji stranki temelje za boljšo družbo, naj postanejo člani »Sloge« ozir. bodočega »Skupnega doma«. Delež 50 Din, pristopnina 2.50 Din. (Delež se lahko plačuje tudi v obrokih!)

Vsak, kdor kupi »Socialistični koledar za leto 1925« in pošlje odstrižek na strani 59—60, je zavarovan v slučaju smrtne nezgode pri delu za 250 Din. Če je kupec tudi naročnik »Ljudskega glasu«, je zavarovan za 500 Din, če je naročnik »Napreja«, za 1000 Din. Če je član »Sloge« in naročnik »Napreja«, za 1250 Din, če je pa samo naročnik »Ljudskega glasu«, za 750 Din. Člani sekcij »Skupnega doma« dobe še 750 Din več.

ZAVAROVANCI

v smislu objave v »Socialističnem koledarju za l. 1925«:

261. Tomaž Standeker, (903), Ravne pri Guštanju, Lg., 500 Din. — 262. Mihael Varmonočnik, delavec, Štore, N., Sl., 1250 Din. — 263. Zvonimir Bernot, Ljubljana, N., Sl., sekc., 2000 Din. — 264. Iza Prijatelj, Ljubljana, N., Sl., sekc., 2000 Din. — 265. Jože Prijatelj (75), Ljubljana, N., Sl., sekc., 2000 Din. — 266. M. Veselko, Ljubljana, Lg., Sl., sekc., 1500 Din. — Št. 262. s. M. Varmonočnik iz Štor prepušča zavarovalnico 1250 Din tiskovnemu skladu.

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz 6. marca	Din 82.918.68
Franjo Langof, Vrhnika	Din 10.—
Josip Prašnikar, Ljubljana	Din 1.50
Milan Vičič, Ljubljana	Din 32.—
Črna, popust od prodaje »N.«	Din 7.50
Nabrano na občnem zboru SSJ v Celju dne 8. marca:	
Stefan Lah	Din 5.—
Franc Weisbacher	Din 5.—
Valentin Lebič	Din 5.—
Hinko Celan	Din 5.—
Ivan Vrečar	Din 5.—
Anton Pilko	Din 5.—
Karel Lapornik	Din 5.—
Anton Goršek	Din 6.—
Fran Jelen (tesar)	Din 6.—
Karel Košec, Zalec	Din 4.—
Janko Cvajnar, Medvode	Din 5.—
Vinko Požar, Cerklje	Din 9.—
Anton Oprauš, Pragersko	Din 30.—
Stefan Lah, Celje	Din 3.—
Franc Jelen, Celje (žel.)	Din 5.—
Valentin Lebič, Celje	Din 1.—
Josip Resnik, Štore	Din 5.—
Mihael Varmonočnik, Štore	Din 5.—
Frančiška Varmonočnikova, Štore	Din 5.—
Franc Odeh, Vieil, Francija	Din 10.—
Rudolf Spindel, Velenje	Din 4.—
Nabrano na občnem zboru SSJ v Velenju 1. marca:	
Jože Rednak I.	Din 8.—
Jože Rednak II.	Din 5.—
Ivan Panšek	Din 2.—
Anton Mravljak	Din 2.—
Franc Mravljak	Din 2.—
Ludvik Milkar	Din 2.—
Martin Forštnar	Din 2.—
Franc Rogovnik	Din 2.—
Jože Sotler I.	Din 3.—
Ivan Špeh II.	Din 1.—
Karol Krajnc	Din 2.—
Franc Srebot	Din 1.—
Martin Uranjek	Din 2.—
Rudolf Mravljak	Din 3.—
Alojz Prislak	Din 2.—
Ignac Krajnc	Din 2.—
Martin Rogovnik	Din 1.—
Pavel Podpečan	Din 1.25
Peter Hriberšek	Din 2.—
Anton Karničnik	Din 3.—
Miroslav Pevec	Din 10.—
Adolf Tomše	Din 10.—
Jože Povh	Din 5.—
Franc Britovšek	Din 3.—
Anton Martinšek	Din 1.—
Skupaj	Din 33.174.93

Na Pragersko. Večmilijonsko državno brezobrestno posojilo je sicer znana, toda popolnoma temna zadeva. V »Napreju« je bila že večkrat omenjena, zlasti dejstvo, da je dr. Topalovič to posojilo slovenskemu proletariatu očital kot izkoriščanje države, odgovorili smo mu pa, da naj to očita svojim bratcem v SPJ, ne pa nam. Tudi klerikalci so mnogokrat očitali, da je državno podporo za prehrano pasivnih krajev pobasalo Kons. društvo za Slovenijo. Izgleda, da je to posojilo vodila »Nakupovalna zadruga«, ki je še veliko lažje skrivala svoje manipulacije nego Kons. društvo, kajti kontrola je tam vršila le par generalov iz Kons. društva ter predsednik Nakupovalne Uratnik. Pri likvidaciji Nakupovalne je šlo tudi za to in znano je iz lanske Svetkove okrožnice (ki je ni pisal Svetek!), da sta se dr. Korun in Uratnik zelo branila, da bi to likvidacijo vodil Tone Kristan. Vendar so se pobotali, likvidacijo vodi načelstvo Kons. društva, to pa dela vse kakor hoče Kristan, odpadke je pa dobil »Socialist« (ti odpadki niso malo vredni). Ur.

Priporočamo tvrdo

Josip PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najcenejši nakup

nogavic, žepnih robcev, brisačk, klova, belega in rujavega platna, šifona, kraval, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebnih za šivilje, krojače, Solingen škarij za pri krojevanje in za obrezovanje trt.

Na veliko!   Na malo!

Perite samo z Zlatorog milom!

Perite samo z Zlatorog milom!

Vse organizacije opozarjamo na inserat tvrdke Rabič, ki izdeluje vsakovrstne štampilje. Vsi somišljeniki in vse organizacije naj bodo odjemalci tvrdk, ki imajo pri nas inserate!

Kdor ne inserira v delavskem časopisu, ne reflektira na delavske odjemalce.

Ako piješ 'BUDDHA' čaj,
vživaš že na zemlji raj!

Dopisi.

Trbovlje. Razmere v naših revirjih so postale res nezno, vsak dan nam pretijo večje žrtve. Tako se dogajajo na dnevnem kopu Agnes in Dobrna stvari, ki presejajo vse meje. Pred kratkim je vzel g. obratovodja B. več delavk nanovo v delo. Namesto da bi pazniki razdelili nove delavke med stare — ker nekatere niti videle niso tako nevarnega dela, kakor je v Agnes, pa vrste take nove delavke po dve skupaj in jih prepuste »milosti božji«, naj se potem tudi pobijejo! Ker morata sami kopati in ne vesta, kako bi začeli, se lahko zgodi, da kopljeta tam, kjer je najbolj nevarno, da jih zasuje, ali pa se utrga skala in ju ubije. Najbolj nesramno pa je to, da jih prisili vodja K. na nočno delo, kar je po zakonu o zaščiti delavcev prepovedano. Če se pa katera upira iti na nočno delo, pa reže nad njo, da je ne potrebujejo, ker imajo delavk itak preveč in da zato tako postopajo, da bi same zapustile delo. To se pravi ljudi ubijati! Če jih že obratovodja sprejme na delo, naj skrbi tudi za to, da jih bodo njih priganjači znali pri delu pravilno uvrstiti in da se delavkam pri delu ne bo treba vedno bati za življenje. Koncem koncev hruli nad njimi še priganjač, češ, če ne boste nakopale toliko ali toliko vozičkov, ne boste imele šihla! Tako naj torej te delavske pare tako hite iz bojazni za zaslužek, da pozabijo pri tem na vso nevarnost, ki jim preti pri tako nevarnem nočnem delu. — Tudi drugod ni vse v redu. Če ni drugega vzroka, pa kaznujejo delavce s pomočjo laži, kakor je bila kaznovana n. pr. neka partija zidarjev. Pri zidanju je bilo preveč vode in tako niso mogli tako zidati, kakor jim je bilo rečeno. Vendar trpežnost tega dela ni trpela. Ali g. G. pristnemu orjunašu, ki veliko drži na svoje pristaše, se je zahotelo pokazati pravo orjunaško ljubezen do teh zidarjev, ki niso pristaši njegove stranke, pa jih je denunciral pri obratovodji, da so zidali brez peska, na suho, kakor je rekel obratovodja, ko je prišel k zidarjem. Imamo še veliko takih primerov in povedati bomo morali javno, kako nesramno ravna z nami pristni Slovenci, »nacionalisti«. Tisti, ki vpijejo: »Ven z Nemci, ki niso naši državljani!« Sami so seveda najhujši tirani! Delavci in delavke, zavedajmo se, da nas ne tepe samo bič tuierodcev, temveč tudi bič lastnih rojakov. Bodimo

razredno zavedni, strnimo svoje vrste, organizirajmo se v SSJ in KDZ in pridno dopisujemo v edino pravi delavski list »Napreju«! — Več prizadetih delavcev in delavk.

Mežica. (Občinska seja dne 8. t. m.) Na predlog s. Möderndorferja se mora znižati vozna cena na avtomobilu za 25% od dne, ko se prevzame prevoz pošte, če bo rudnik še nadalje prepovedoval prevoz rudarjem, dočim se orožniki in finančni komisariji nemoteno vozijo po železnici. Pozneje se bo vozina za občane še izdatnejše znižala, da se bo lahko vsak vozil z avtomobilom, če mu že rudnik ne dovolji tega, do česar imajo pravico tisti, ki niso uslužbenci rudnika. — Odklonjena je bila prošnja rudnika za podelitev gostilniške koncesije z motivacijo, da je gostiln že itak preveč v Mežici, najmanj pa spada gostilna v delavsko stanovanjsko hišo. Ne vemo, kako to pride, da prosi rudnik za tako koncesijo. Angleži vendar ne bodo barantali še z žganjem za krajcarje, ki jih rudarji zaslužijo v jami! Saj so vendar tako strogi pri »plavih«, da frče rudarji takoj iz službe. To vendar ne gre — ljudi najprej k grehu zavajati, potem jim pa kruh odjedati! Zaenkrat smo še taki Tomaži in verujemo, da to ni delo ravnatelja, temveč samo nekoga iz Ljubljane, ki ima v Mežici svoja usta, skozi katera zna žal samo ravnatelj govoriti. Tista usta pa imajo otroke, ki prosijo protekcije in jo tudi zaslužijo, ker ližejo roke, ki še dobro umite niso.

Velenje. V nedeljo dne 1. marca se je vršil občni zbor krajevne organizacije v Veleju. K živahni debati so pripomogli sodrug i Škal. — Določeno je bilo, da se snide novi odbor dne 15. marca v Velenju, da si določi smernice za bodoče delo, ter razdeli funkcije. Upamo, da bo prihodnje leto občni zbor še bolj živahen, kakor letos. Popoldan je šla večina naših sodrugov iz Škal in Velenja na shod v Velenje, katerega so priredili klerikalci v znak protesta proti odpuščanju rudarjev v Velenju. Poročal je poslanec Pušenjak. Obljubil je, da bo v soboto, takoj ko pride v Beograd, interveniral pri ministru za šume in rude. Če tam ne bo uspeha, bo vložil javno interpelacijo v parlamentu. Sedaj pričakujemo dejanj. Videli smo, da je v celi zadevi dobro informiran in da mu je znano, da je bil začasno, ko je bil vodja tukajšnjega rudnika g. Cihelka, premogovnik aktiven. Da pa sedaj ne gre, je g. poslanec povedal, da leži krivda na centralni vladi. Samo pozabil je povedati, da so bili tudi klerikalci na vladi, pa niso ničesar ukrenili.

Celje. Gospod Marn, oskrbnik pri mestni občini se pri svojih delavcih pritožuje, da morajo pekovski vajenci g. Kürbischa delati pri nakladanju in odvažanju kamenja, in da se Leskošek nič ne briga za nje, dasi je on tajnik strokovnih organizacij. Ker ni izključeno, da hoče g. Marn delati s svojim natolcevanjem razdor v strokovni organizaciji, naj mu bo pojasneno, da peki in pekovski vajenci še ne spadajo v delokrog s. Leskoška, ker imajo

še svojo stanovsko organizacijo. Sicer so pa pekovski pomočniki v Celju slabo organizirani. Pekovski vajenci se pa ne smejo organizirati, ker so združna pravila reakcionarna. No g. Marn bi dobro storil, če bi trpinčenje pek. vajencev naznanil svoji politični krajevni organizaciji odnosno njemu predsedniku g. Franju Korenu, ki je član iste zadruga kakor g. Kürbisch. Tam bi se dala z ugodno osebo zadevo urediti mirnim potom. Ali ste razumeli g. Marn?

Store. F. Svetek si je z mrzlično naglico zavihal rokave in je alarmiral vse štiri vetrove, naj pihnejo ves socialistični proletarij v že razgrnjeno in razpeto Kristanovo mrežo. Na vogalih drže to mrežo za zanke njegovi častni generali K. S. Č. K., da si takoj podajo roke, ko bo bogati plen skupaj, potem pa zadrgejo in za tegnejo malho tako krepko skupaj, da se bo še pred oddajo nacedila skozi

njo precešnja mera sladkega medu. To bi použili predno bi položili ves plen v Kristanovo naročje. Ob strani pa stoji lepo število sorodnih vicemojstrov, ki drže čepice v rokah in prežijo, če bi Bog dal, da bi pri zategovanju brizgnilo ob stran kaj okusne kapljice, katera bi jim tako dobro došla na zasušeni gorki jezik, ki je posebno med volilno kampanjo toliko trpel. — Zavedni socialistični proletarij si bo znal poiskati še v tako hudem viharju varno zatočišče. Le z meglo se vam bo napolnila mreža, meglo pa le stiskajte, saj iz nje ne bo medu, pač pa čista voda, s katero si izmijte pohlepne vroče glave, to bo najboljšo sredstvo, da pridemo do pravega socialističnega dela. Zlato je prevara, s pohlepnostjo ste si vzgojili iz pohlepnih ovčic prave tigre, ki vam bodo vedno za petami in vam bodo iztrgali še tisto malo čredico, ki še tava za vami. — Sodrugi, somišljeniki

in čitatelji! Komur te misli ugajajo, naj gre od sodruga do sodruga in vsi naj pcešejo ob času obračuna v žep po 1% hranilne vloge za »Slogo«, somišljeniki pa naj podpro vsaj tiskovni sklad! — Proletarec iz Štor.

Lastnik: »Sloga«, r. z. z. o. p.
Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot
(v imenu izvr. odbora SSJ in KDZ.)
Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.
21. III. 1925 — 2500.

Vsak zaveden proletarec mora biti naročnik Napreja!

15 let priznane kapsule „LARUCIN“
zdravilo najsigurnejše gnojno kapavico (triper) in boleznim mokril. Škatlja 20 Din v vseh lekarnah. Direktno: APOTEKA BLUM, SUBOTICA.

Ustanovljeno leta 1852.
TEOD. KORN, LJUBLJANA
Poljanska cesta št. 8
(preje Henrik Korn)
Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov.
Naprava strelovodov. Kopalniške in klosetne naprave.
Izdolovanje posod iz pločvine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škate) za konzerve.

Najboljša

„Puch“ kolesa

po zelo ugodnih cenah dobite le pri
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ul. 7.

Oglejte si tudi Vi novo došlo blago za ženske in moške obleke, fine šifone, cefirje, razno perilo i. t. d.

po **znižanih cenah** v manufakturi in modni trgovini

MILOŠ PŠENIČNIK, Celje, Kralja Petra cesta št. 5.
V zalogi samo pristno češko in angleško blago. — Pošrežba solidna.

JUHAN

Ko bi mogli osebno z Vami govoriti

bi Vam lahko razjasnili kako slabo storite, če pri izbiranju mila niste oprezní in koliko škodljiva so dostikrat slaba mila! Če želite strokovnjaško izkušeno **MILO LEPOTE IN ZDRAVJA**, tedaj poiškajte eno od 5 vrst **FELLERJEVEGA ELSA - MILA V OBLIKI STEKLENIC**. Elsa-lilijino mlečno milo, Elsa-glicerinsko, Elsa-boraksovo, Elsa-katranovo in Elsa-milo za britje. Vsaka vrsta teh mil z zakonom zaščiteno znamko prijetno diši, je zelo štedljiva, izvrstno se peni, osvežuje in ohrani kožo zdravo in lepo. Ta mila so najboljša in najfinejša, kar se v milu sploh more dati!

ZA POIZKUSNJO 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic z zavojnico in poštino 52 Din, toda le tedaj, če se denar pošlje vnaprej, ker je poština po povzpetju za 10 Din višja.

Naročila je nasloviti na:
EVGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 252, Hrvatska.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, LJUBLJANA
Mestni trg št. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

NAŠI IZDELKI:

Dvojnoslada ržena **ŽIKA** v rdečih zavitkih,
Dvojnoslada ječmenova **ŽIKA** v modrih zavitkih,
Slajena ječmenova **ŽIKA** v zelenih zavitkih

Zahtevajte le Žiko!

Ostanke v dolžini 2 do 8 m

20 m močnega cefirja Din 240.—, 20 m trpežnega oksforla Din 290.—, 20 m močne modrovine (druk) Din 290.—, 20 m krasnega kambrika za otročje in ženske obleke Din 240.—, 10 m hlačevine dvojno široke (cajga) za moške obleke Din 350.—, 20 m belega platna Din 250.—, 20 m sivega platna Din 180.— razpošilja

veletrgovina **R. Stermecki, Celje št. 23**

Ilustrovani cenik z čez 1000 slikami se pošle vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupoval, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez Din 500.— pošlatne prosto. Trgovci en gros cene.

NAŠIM RODBINAM

priporočamo našo pravo domačo **KOLINSKO** cikorijo, izvrsten pridatek za kavo.

Dobro boste hodili!

v Sultnerjevih čevljih! Čevlji tvrtke Sultner je nenadomestljive trajnosti, čvrstosti, moderen in eleganten, a pri tem po cenil! Skrbno izdelan iz izbrane dobrega usnja! Ime Sultner je garancija za dobroto in solidnost! Tudi polučevlje in sandale, enako tudi bogato izbiro srajc, naramnic, športnih kap, Vam nudi bogato ilustrirani cenik, v katerem najdete tudi vsakovrstno jedilno orodje, škarje, žepne nože, doze za cigarete in lobak, kresala.

veržice in krstne obeske. Pošljite 2 dinarja za cenik na **RAZPOŠILJALNICO H. SUTTNER** v Ljubljani št. 990 Slovenija.

Pri tej priliki se lahko naroče Fellerjeva Elsa-mila v 5 vrstah: Lilijino-mlečno-glicerinsko, boraksovo, katranovo in milo za britje.

Najboljši šivalni stroj je edino le **Grietzner in Adler** za rodbinsko in obrtno rabo v vseh opre mah

Pouk v vezenju brezplačno. Večletna garancija. Delavnica na razpolago

Josip Petelinc, Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika)

Proletarci!

Gostilne in kavarne, ki nočejo vašega lista, najbrže tudi vašega denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

Društvom in zasebnikom prevaja in prepisuje spise „Posredovalec“ Sv. Petra cesta 23.

Pošljite naročnino!

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine

za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

Konfekcijska tovarna
Fran Derenda & Cie.
Ljubljana, Erjavčeva cesta št. 2.

otvorila je prodajo na drobno svojih konfekcijskih izdelkov, ter nudi po čez vse ugodnih cenah vsem delavskim in nižjim slojem vsakovrstna oblačila in sicer

obleke že od . . . . . Din 400.— naprej
delavske hlače od . . . . . Din 45.— naprej
jahalne hlače od . . . . . Din 80.— naprej
otročje obleke za šolarje že od . . . . . Din 80.— naprej

Ako hočete kupiti po ceni dobro blago, ne zamudite prilike in prepričajte se, ker edino tukaj si lahko prihranite mnogo denarja. Proti garanciji dobe železničarji in drugi državni uslužbenci obleke tudi na obroke.